

CATALUNYA SOCIAL

Any X. Núm. 487

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

25 octubre de 1930

**PUBLICACIO
SETMANAL**

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA**

**APARTAT 1036
TELÉF. 17605**

Optimistes i pessimistes

Són els dos camps en què avui es pot dividir el món de la gent dita d'ordre i de caient conservador. Els qui del món no veuen més que el corrent superficial de les coses es mostren optimistes i pessimistes alternativament i quasi sempre amb tan poca raó per a un estat psicològic com per l'altre. En un moment donat, quan la pesseta baixa, quan les vagues sovintegen, quan els valors immobiliaris fan un cabussó un xic fort, llavors se senten pessimistes; estan convençuts de que tot se'n va a fons i de què les pedres més fonamentals del viure s'esberlen i es calcinen. En canvi, quan els capitosts del sindicalisme van de reixes endins, les vagues deixen un moment quiet el món de la producció, la pesseta s'enfila un xic i la borsa torna a la seva normalitat, tot els somriu altre cop i tornen a esguardar horitzons de color de rosa.

Per aquests esperits lleugers no compten ni els grans corrents ideològics del món ni l'afany de justícia que commou les collectivitats en l'hora present. Per a ells, la justícia és l'ordre (aquest ordre que, entre altres virtuts, té la de salvar-los els interessos creats i de donar placidesa a la seva existència fàcil i benestant), i quan l'ordre es conserva, encara que sigui només que amb els mètodes de la força armada, ja tot està guanyat.

I quina tristesa fa el pensar que hi ha tanta gent cristiana que no veu de les coses de la societat altre caire que aquest! I quin desconhort porta a l'ànim el pensar que aquests mateixos esperits que tenen un dia una esgarripança immotivada i se senten pessimistes, l'endemà es tornen a mostrar optimistes perquè les aigües superficials no es mouen... encara que els corrents profunds d'aquestes mateixes aigües es trobin bojament alterats i a bastament commosos!

Quan aquesta gent torna al seu optimisme ja no recorda la trista existència de mants germans que, segons frase de Lleó XIII, es troben en un estat de misèria injusta. Quan aquesta gent torna al seu optimisme il·lògic, ja no té memòria de què el pa de la doctrina i el pa del cos manquen a tants i tants germans... per culpa dels inactius precisa-

ment, d'aquells catòlics que creuen haver complert amb Déu i el proïsme amb l'exercici d'algun acte pietós i amb una almoïna escadussera i misèrrima inadequada a les necessitats dels qui els rodegen i als qui tenen el deure d'estimar com a ells mateixos!

Diguem-ho clar d'una vegada: el pessimisme que tot sovint nosaltres reflectim en aquestes pàgines no ens el produeix pas l'estat del camp d'enfront, l'agitació comunista (un xic soi-disant) ni tan sols l'anunci de moviments violents avui tan predicats. El que ens produeix el pessimisme és el veure la inconsciència de tants germans nostres, de tanta gernació catòlica que no té noció del seu deure en el moment present, farcit de responsabilitats, que ells creuen allunyar mitjançant la Guàrdia Civil solament. El que porta el pessimisme al nostre ànim és la inconsciència de tants i tants que creuen complir el deure llur restant tancats a la seva confortable casona, augmentant els seus cabals i sense noció de què són ciutadans d'un país viu i fidels d'una ideologia, que avui tenen tan gran nombre de problemes per a resoldre. Això, aquesta massa feble en les seves idees, covarda davant els problemes de l'hora present, poruga quan arriba l'hora d'enfrontar-se amb el compliment del deure social, és el que a nosaltres ens dona certa coloració pessimista... ben a pesar nostre, manta vegada!

El nostre programa, els avenços de la nostra ideologia en tot el món culte, les nostres realitzacions arreu, ens porten lògicament a l'optimisme, optimisme que el cristià de veritat no pot ni deu abandonar mai. Solament l'esguardar certa massa catòlica que ens volta, que trobem per tot arreu de la terra nostra, ens fa tastar de tant en tant l'amargor del pessimisme corrosiu i malassuruc i ens acida el paladar i la ploma amb regust decadent. Crist-Rei, davant el Qui flectem nostre genoll i nostra ànima, ens servirà de caure en els abismes als quals ens podria conduir el contacte i el frec constant amb aquesta massa immensa de catòlics febles, benestants, satisfets o esverats del viure segons el seu egoisme...

Les ànimes dels obrers

"Aquell piadós periòdic inspirat en l'angelical missió de salvar les ànimes dels nostres obrers."

(Una fulla esquerrana, referint-se a CATALUNYA SOCIAL)

Noble missió, i certament cap de més alta, segons paraules de Lleó XIII. Preclara inspiració, poguéssim de debò ser-hi fidels! Perquè si després de guanyar amb el contacte i direcció dels elements revolucionaris, salaris, hores, dignitat, mitjançant la pràctica de les vagues i l'organització sindicalista, resulta que els obrers han perdut l'ànima, de què els serviràn tots aquells triomfs? "Què importa a l'obrer — diu l'autor de la *Rerum Novarum* — haver-se enriquit amb l'auxili de l'associació, si per manca de la seva nodrícia pròpia corre perill de perdre's la seva ànima?" (1). I a seguit retreu l'ensenyança divina damunt la qual està calcat aquell prudent comentari: "Què aprofita a l'home si guanyés tot el món i perdés la seva ànima?" (2). Això diu Jesucrist que s'ha de tenir per nota distintiva entre el cristià i el gentil". Podríem afegir: entre el cristià i el socialista.

El fet del lamentable divorci entre la massa obrera i la religió, la descristianització crònica de les masses sindicades, de l'obrer organitzat, és un fet universal, plorat i deplorat per tots els esperits catòlics.

També és un tòpic permanent de gran part de la nostra literatura social ponderar els avantatges deguts pels obrers a la sindicació i la vaga. La condició general, la retribució, la jornada de treball, els drets col·lectius, la justícia, la dignitat obrera, han millorat moltíssim. I si l'obrer d'ara no és el de cinquanta anys enrera, en matèria de religió, tampoc és l'obrer de cinquanta anys enrera, en matèria de benestar i consideració socials. Suspenem de moment tota crítica sobre la sindicació i les vagues, suspenem el balanç de ço que materialment hi han guanyat i ço que materialment hi han perdut els obrers amb aquestes "armes precioses". No ens recordem dels obrers morts, ferits, empresonats, exiliats, desmoralitzats, per causa dels sindicats i les vagues. Admetem que els guanys per les vagues i la sindicació siguin fets absoluts i evidentíssims.

Però vet aquí que l'ésser sindicalista no és ésser res, va dir un dia En Joan Peiró, actual director de la *Soli*, a l'assemblea del Ram del Vidre, perquè el sindicalista conscient ho és solament com a mitjà, i és anarquista per finalitat ideològica (3). Afirmar l'eficàcia positiva de les vagues, no és dir més que la meitat de la veritat. L'altre meitat — que generalment els sociòlegs es callen — és afirmar també que d'aquestes vagues, d'aquest moviment al qual deuen els obrers la justícia que els han fet, el ressort de l'eficàcia, la força, l'empenta, prové del socialisme. Ço que ha donat a les vagues valor pràctic i utilitat, és l'esperit revolucionari. L'esperit socialista, l'esperit de la lluita de classes. Sense aquest esperit bel·licós, exigent, implacable, que dóna a les vagues l'accent agut, el ritme violent, de les vindicacions exigides per la força, l'eficàcia d'aquells ressorts hauria estat migrada. I aquell esperit bel·licós és la filosofia socialista amb ses diverses escoles i ramificacions, ço que l'insufla i l'inspira. És aquesta filosofia i és aquell esperit, el pare de les victòries obreres.

Això vol dir que els avantatges materials i morals han estat guanyats mercès a l'incendi revolucionari, guanyats mitjançant l'activitat dels tòxics i verins socialistes. Això vol dir que la victòria sindical ha estat solidària de la victòria de les doctrines de perdició en les ànimes obreres. Això vol dir que els obrers han conquerit els guanys de jornal, les hores, la consideració, damunt les runes de la seva pròpia consciència religiosa.

En un punt s'acosten la doctrina anarquista i les ensenyances de Lleó XIII. En l'apreci del problema espiritual — ells en diuen *cultural* — més enllà i per damunt dels problemes materials i professionals de la classe. Per això Anselm Lorenzo, el filòsof del sindicalisme barceloní i espanyol, l'amic i col·laborador d'En Ferrer Guàrdia, ha orientat els sindicats vers la construcció d'escoles i ateneus com a deure "RUDIMENTARI del seu objectiu" (4). Per això el Sindicat Unic, en l'assemblea de constitució, el famós Congrés de Sans de 1918, proposà que fos "cuestión PRIMORDIAL de este Sindicato establecer ESCUELAS RACIONALISTAS para la más rápida EMANCIPACIÓN INTEGRAL del proletariado" (5). I en aquell mateix comici es proclamava com l'ideal superior de la lluita "la liberación integral de la especie humana" (6).

Per això l'Angel Pestaña, i els codirectors de l'Unic, fills doctrinals de l'Anselm Lorenzo i d'En Ferrer Guàrdia, no creuen en l'esperit i l'ànima; però, materialistes i tot, senten la presència d'un quelcom més alat que les hores de treball i les pessetes, flairen l'alè de quelcom més digne que la simple dignitat i consciència obrera. Un neguit de domini sobre una cosa més misteriosa, més humana, més interna que l'ofici i la classe. Per això reclamen i exigeixen, avui i el mes passat igual que fa quinze anys, que els sindicats fundin escoles racionalistes per a preparar els nois a la lluita, per a fer-ne "els conscients homes de demà", com diu la *Soli* del 30 de setembre, la qual consciència ve "de la convicció despertada per la divulgació científica", segons deien els assembleistes de 1918, encoratjant la creació d'aquelles escoles sindicals gratuïtes com a mitjà d'"evitar — prou clar ho deien, a fi d'indicar cap on es decantaria aquella consciència futura — o por lo menos contrarrestar la influencia perniciosa de las escuelas del Estado y ESCUELAS CATÓLICAS" (7). Aquesta superació de les qüestions de principis sobre les professionals inspira a l'articulista d'un recent número de la *Soli* on es proclama que les col·lectivitats obreres "per a estructurar un món nou en l'ordre econòmic, han també de crear un nou món moral" (8).

(1) *De Conditione Opificum*, cap. X.

(2) Matth., XVI, 26.

(3) Al document referenciat a la nota (10), p. 58.

(4) Anselmo Lorenzo, *Hacia la emancipación. Nuevos métodos de lucha* (1914), p. 143.

(5) *Proyecto de Reglamento de Sindicato Unico*, etc., artículo 3.º. "Memoria del Congreso celebrado en Barcelona los días 28, 29, 30 de junio y 1.º de julio del año 1918". — Barcelona, 1918, p. XXI.

(6) *Ibid.*, p. XI.

(7) *Ibid.*, p. 131.

(8) *Solidaridad Obrera*, article *Moral obrera*, número 23 setembre 1930.

I així, amb pas incert, amb mà balba, però amb intenció torçada i diabòlica, ells endevinen que res no hauria guanyat l'obrer en les seves materials vindicacions, si no hagués estat un buf intel·lectual, un *quid* impalpable, imponderable, que no es pot comptar com les pessetes ni cronometrar com el temps de treball. Aquest *qualcom* de l'obrer, que ells endevinen que és el millor de cada obrer, ells li diuen *la llibertat de l'individu*, i nosaltres en diem *l'ànima*. Per ells — i per nosaltres — *això* té més preu que la professió, l'ofici, la classe. I volen ells l'*emancipació integral* de l'individu" que res de l'individu els sigui estrany, amb un zel diabòlic simètric d'aquell zel apostòlic de Lleó XIII en urgir la salvació de l'ànima, que és el millor de l'obrer, i en demanar que no sigui perduda per a Crist aquesta ànima, perduda per al Redemptor i per a ells mateixos.

Es un altre exemple d'aquesta tendència l'assemblea, les actes de la qual tinc a les mans, del Ram del Vidre a Palma de Mallorca (1920). Segons En Pestaña, és típica la Federació del Vidre i la considera envejable i sobre el seu tipus projecta la reorganització del Sindicat Unic a base de Federacions Nacionals d'Indústries (9), i el per què de seguida s'endeuina; perquè podran estendre ràpidament les vagues de solidaritat per tota Espanya. En aquella assemblea, d'alguns greus aspectes de la qual parlarem altre dia, i en la qual impressiona el coneixement de l'ofici, i les iniciatives professionals aportades pels obrers aplegats, es proclamà la necessitat d'una "*sana cultura para obtener una conciencia colectiva libre de prejuicios*", frase el sentit de la qual tradueix el mateix Joan Peiró quan "*combate duramente a la religión y al Estado*", després d'haver escrit la seva mateixa mà que "*la aspiración que fortalece nuestro espíritu no tiende al triunfo del Estado socialista, sino a la emancipación integral del individuo*" (10). Es a dir, volen els obrers seus, no solament de cos, sinó també d'ànima.

La conquesta anarquista de les ànimes és una tàctica que es desenrotlla en dos temps. El primer temps s'anomena *solidaritat obrera*. Tots els obrers són solidaris. Cada obrer està obligat en deure de solidaritat amb tots els altres obrers del mateix ofici, ram o federació. No té dret d'evadir-se d'aquesta solidaritat, baix pena d'ésser declarat traïdor a la classe. esquiol, etc., i de sofrir les mortals conseqüències.

El segon temps es diu *anarquisme*. Quan tenen tots els obrers mobilitzats sota una mateixa disciplina, llavors ja no es dirigeixen a l'obrer, sinó a l'*home*. Llavors li parlen de l'*emancipació integral* de l'*home*", de la llibertat de la consciència humana, de què "*l'home ho és tot*" i de la "*complexa excel·lència de l'ésser humà*" (11).

Que un *home* no està conforme amb aquesta filosofia, intenta fugir-ne? No pot, perquè és *obrer*, i com a tal obrer és solidari del seu ofici, i si gosa donar-se de baixa del sindicat, sap que l'esperen el boicot o l'atemptat personal.

Al costat d'aquesta guerra anarquista per la conquesta de les ànimes, la neutralitat sindical és un engany pernicios. Exigir que al sindicat es tractin els afers de l'ofici amb exclusió de les qüestions morals i religioses, és una il·lusió que ha portat conseqüències fatals. Els afers professionals no tenen pas el mateix valor, ni es plantegen, discuteixen ni resolen pas de la mateixa manera, ni amb la mateixa sin-

ceritat, segons els individus siguin cristians, o siguin anarquistes, liberals, etc. Desmentint els teoritzants d'una neutralitat obrera, que és tan impossible com és impossible la solidaritat obrera, uns anarquistes argentins no s'amaguen pas de confessar-ho: "El asalariado busca en los sindicatos el vínculo del interés común, pero, a la postre, se ve obligado a oponer a esa comunidad de intereses su particular interpretación de los móviles de todas sus luchas". "Por eso — afegeix — los socialistas subordinan las organizaciones obreras a sus partidos, los católicos transforman en anexos de la sacristía las corporaciones imbuídas de su espíritu, y los anarquistas tienden a concentrar en una organización obrera propia los núcleos obreros capacitados para la lucha contra las ficciones marxistas, las mentiras religiosas, etc." (12).

En aquesta "lluita contra les mentides religioses" s'ajuden els anarquistes dels fascicles ateïstes de la *Biblioteca Salud y Fuerza* amb els títols *¿Dónde está Dios?*, *Los crímenes de Dios*, *La peste religiosa*, etcètera (13), de l'obra pedagògica de la trista *Escuela Moderna* d'En Ferrer Guàrdia, de tota la biliosa producció anticristiana del seu pensador màxim, Anselm Lorenzo, amb els seus violents atacs contra la família, el matrimoni, la paternitat i la maternitat (*Evolución proletaria*), contra l'ensenyança religiosa (*Hacia la emancipación. Nuevos métodos de lucha*) i àdhuc contra la virtut cristiana de l'estalvi (*Vía libre*). "*De aquellos nobles precursores, PADRES de nuestra C. N. del T. (Confederación Nacional del Trabajo), HEMOS DE APRENDER MUCHO cuantos hoy tenemos la audacia de ENSEÑAR y EXPLICAR a las clases populares el ideario y el camino de la EMANCIPACIÓN INTEGRAL de todos los humanos*". Així es clou amb la signatura de *Solidaridad Obrera*, del portaveu oficial de l'organització, la segona part de *El proletariado militante*, darrer recull dels escrits del *Mestre*, publicats a Barcelona l'any 1923.

L'amenaça gravíssima d'aquesta funció docent que els anarquistes organitzats s'atribueixen damunt les classes populars, prèviament enregimentades en la mobilització sindical forçosa, amb el perill urgent per les ànimes dels oients forçosos d'aquesta negra literatura, ens ha suscitat el record d'aquell enèrgic i sensacional document d'uns bisbes del centre d'Europa, promogut per una situació bastant semblant a la d'aquí. La lletra pastoral col·lectiva dels bisbes eslovacs, que la vigília de les festes de Nadal de 1924 varen publicar, intitulada *El ministerio de les ànimes i les associacions anticristianes* (14).

"Sens dubte no es pot negar — deien els pastors de l'Eslovàquia — que per l'energia de les gestions unànimes, per la força de la solidaritat, els obrers i els jornalers agrícoles no hagin obtingut una millora

(9) Angel Pestaña, *Normas orgánicas*, opuscle (març de 1930).

(10) Aquests textos són del fascicle *Federación Española de Vidrieros, Cristaleros y Similares*. "Reseña de las sesiones de la Asamblea Nacional Extraordinaria celebrada en Palma de Mallorca en los días 12, 13, 14 y 15 de junio de 1920". — Badalona, Imp. Marcó.

(11) Del *Manifiesto anarquista* de 23 agost 1930.

(12) E. López Arango-D. A. de Santillán, *El anarquismo en el movimiento obrero*. — Barcelona, 1925, p. 173.

(13) V. el meu llibre *Angoixes socials* (1923), apèndix número 3.

(14) *La Documentation Catholique*, vol. XIII, 1925 (primer semestre). Cols. 1236 a 1238, etc.

temporal de llur situació material. No obstant, han caigut en una nova esclavitud, pitjor que l'antiga... *Mai no s'ha expulsat un mal amb l'ajuda de Satanàs, sinó al contrari s'ha engrandit, i és segons el fruit que reconeixereu l'arbre...*" I a seguit deploren que els falsos profetes, amos del proletariat d'allà, volen "per mitjà de doctrines subversives, apartar la influència de l'Església... suprimir l'ensenyança religiosa... arrancar del cor dels infants i dels fidels els sentiments de la fe... negar l'existència de Déu i de la vida eterna... negar els sagraments i el matrimoni..."

Davant d'aquesta situació, "seguint l'exemple dels bisbes holandesos, alemanys i suïsos", prohibiren aquells prelats eslovacs als cristians catòlics afiliar-se a societats anticristianes fos quin fos el seu nom i la seva espècie. "Hem de comptar — deien — en aquestes, no solament totes les associacions anarquistes, nihilistes, sinó també les associacions socialistes i comunistes".

Seguidament preveien el cas de la incorporació forçosa, violentada, dels catòlics a una associació anti-

cristiana, a un sindicat que com els d'aquí obligui per força tots els treballadors a allistar-s'hi, baix pena de boicot i persecució. En aquestes circumstàncies, davant d'una pressió, d'una coacció irresistible, es consent que un catòlic pugui formar-ne part, però no pas incondicionalment.

A un catòlic que es trobi en aquest cas (i seria el cas de la major part dels obrers cristians inscrits per força al Sindicat Unic) li caldrà "demostrar que no ha cotitzat sinó amb el fi de conservar el seu empleu, és a dir, que es troba absolutament amenaçat d'ésser expulsat del seu treball o del seu ofici. En aquest cas, ha de prometre EVITAR TOT CONTACTE AMB L'ORGANITZACIÓ, les reunions, les conferències, i NO LLEGIR ELS PERIÒDICS DE L'ORGANITZACIÓ, àdhuc si està obligat a subscriure-s'hi".

Aquesta pastoral, que va produir gran emoció en el país, va ésser seguida d'una lletra d'adhesió dels bisbes txecs (13 gener 1925), triomfant així aquella actitud defensiva de les ànimes dels obrers en tota la República txeco-eslovaca.

R. RUCABADO

Santa Fe del Montseny

IV I ÚLTIM

Al lluny, de la banda de llevant i tramuntana, hi havia un xic de boira. On era espessa, fins al punt de tapar completament la punta del Turó de l'Home, era de la banda de ponent i de garbí. El determini ja era fet, de pujar per les Agudes, seguir tot el llarg de la carena fins el Turó de l'Home i, d'ací, davallar altra vegada a Santa Fe. I així ho complírem.

Revinguts de la pujada, delectat l'esguard i l'esperit amb l'ampla visió del món des del cim de les Agudes, seguim pel llom de la muntanya, cap a garbí, de cara al vent i a la boira. Ben aviat ens hi trobem, dintre la boira, i d'ara en avant no veiem altra cosa que els propis companys, el sol cobert de brins escapçats per les ramades i la boira, tota blanca, que ens envolta.

El pas per dins la boira em dóna una impressió fortament muntanyenca. M'hi trobo bé al seu dins, abstret l'esguard per aquell núvol que es transforma sense perdre mai cap forma clara, moltes vegades de cara la muntanya que trepitgem, cridada l'atenció per una pedra estranya, per uns brots de mata-focs, que és una herba, m'han dit, que cura ràpidament qualsevol cremada, per una flor de card, brotada ran de terra...

Ni rastre de gent, avui, al cim de la muntanya. A les Agudes havem trobat algú; també les orenetes arriben al cim de les Agudes. Ací, dintre la boira, només la brisa i la muntanya. També els xais i les vaques han pasturat per aquests cims. Prou n'hi trobem senyals! Avui, però, les vaques i els xais són fora.

El Turó de l'Home hi ha qui diu que és més elevat que el de les Agudes; qüestió de metres, només. Arribant-hi, fem parada per pendre alè. I avall, avall altra vegada, seguint camins fressats per les ramades, anem deixant la boira al cim. I fent drecera, apuntant-nos amb les pedres que rodolen i amb les

soques dels faigs, rellicant el peu damunt les herbes, molles de la boira que més avall es fa més prima, arribem altra vegada a la vall de Santa Fe. Una font, una de tantes fonts vora el camí, ens convida a beure.

Es molt dejorn encara. Som poca cosa més enllà del migdia i, esperant l'hora justa de la partença, reposem sota l'ombra d'aquests boscos tan frondosos. L'aire és suau. La boira o la fredor del cim s'han posat dintre les meves orelles i tot ho sento més suau i més fi. Adhuc l'esquellinc d'una ramada propera i el cant difós d'un fontinyol que, d'unes pedres, fa venir l'aigua gemada fins a tocar-me els peus, canten amb una veu més clara.

* * *

La davallada és fàcil. Un últim adéu a Santa Fe, una última pregària, i tirarem avall, avall, aquesta vegada per Gualba. Es un camí que no em té cap atractiu. Hi vaig passar la primera vegada i tampoc va agradar-me. El salt de Gualba, quan l'aigua no és molt abundant, no té importància. El camí, entre boscos de castanyers, de nogueres i de faigs, no es mou d'encofurnat entre muntanyes.

Montseny va quedant lluny. I quan hom ha passat per aquells cims i hi ha vist aquella amplada de món, el pensament s'abstreu, sobretot en passar per mig de boscos que us inviten a meditar més que altra cosa. Hi mediteu, tot fent via, les emocions de la jornada, i cada vegada, a mida que en descendiu, enyoreu més els cims.

I ara des del meu poble, en contemplar la muntanya més alta que es veu al lluny, tant en dies de tempesta com en dies placèvol, al cor de l'hivern, quan la neu corona aquells cims, i en plena primavera quan tot hi deu somriure, i al dolç temps i al temps més rúfol, jo seguiré aquells camins que són de pastors i llenyataires, de xais i bous. I aquelles masies, aquelles fonts i les ramades i aquells cims, reviuran en mi cada vegada que em giri a contemplar-los.

FRANCESC PUIG

Per abaratir la vida

Eviteu intermediaris

No fa molt de temps que per tal de no caure en mans d'intermediaris i acaparadors, que tant encareixen la vida, proposàvem, com a remei heroic, que productors i consumidors es lliuressin directament, encara que fos permetent les autoritats la compra-venda de fruites i verdures, a determinades hores i en bones condicions, en els punts centrals de la ciutat, en plena via pública.

El que a molts hauria de sorprendre com una cosa estranya i fora de to, es fa en moltes parts de la nostra mateixa terra, i es comença a fer en els Estats Units aprofitant les facilitats que dona l'ús dels camions per a traslladar els productes del camp a la ciutat degudament preparats.

Així ens ho conta *El Matí*, en un curiós article del qual copiem els paràgrafs més adients al nostre propòsit. Diu així:

"L'ús del camió a les granges i masies, que es va estenent ràpidament per l'interior del país, ha obert noves vies per a la fàcil col·locació de fruites i verdures que anteriorment no tenien sortida al mercat.

L'aplicació del camió en tal sentit ha suplementat l'ús corrent d'aquest mitjà de locomoció per al transport i venda de productes agrícoles en general i ha causat efectes sorprenents en els resultats de les collites en moltes zones.

Així es desprèn en forma patent d'un informe sobre transports recentment fet públic per Mr. Brisco Edwards, de la Divisió d'Economia Agrícola del Ministeri d'Agricultura dels Estats Units, en el que fa referència al moviment de la collita de fruites i verdures de 1928 al sud d'Indiana o Illinois, i fa notar el gran augment recent en l'ús de camions per al transport dels productes de granja.

Diu l'informe: "L'ús del camió com a mitjà de transport al sud d'Indiana o Illinois s'ha estès més durant els últims quatre anys. Una de les característiques que com a resultat d'això s'ha notat en tal zona, consisteix en la venda a l'engròs de fruites i verdures que els mateixos conductors dels camions efectuen als centres rurals i petites ciutats, i actuen també de venedors ambulants."

A la zona sud de l'Estat d'Illinois, on les curtes distàncies de transport no són tan freqüentment com a Indiana, es transportà, no obstant, per camió, una quarta part de la collita de fruites i verdures. Les estadístiques oficials indiquen que el 23 per cent, o sia l'equivalent de 2.305 vagons plens, es transportà en camions, la qual cosa es compara amb un total de càrrega equivalent a 7.829 vagons que es trameté per ferrocarril en combinació amb camions.

L'informe esmentat també fa notar que en les zones susdites ha fet la seva aparició fa poc el conductor de camions que, convertit en comerciant, per compte propi ven des del seu vehicle articles de ràpida deterioració, o sia fruites i verdures. Abans els grangers tenien per costum trametre a diversos venedors ambulants amb carros carregats de melons i altres fruites per a vendre'ls als pobles de la vora, però en el transcurs del temps molts d'aquests ve-

nedors ambulants s'establiren per compte propi; adquiriren llurs propis camions i compraren els productes directament de les granges, per a després formar-se llur pròpia clientela. També hi ha molts grangers que a l'entrada de l'estació de fruites i verdures es converteixen en venedors ambulants i surten amb llurs camions carregats amb els productes de les seves granges i d'algunes veïnes per vendre'ls als pobles i ciutats dels voltants.

Ambdues evolucions del susdit pla de vendes ambulants amb camió han portat per conseqüència el lliurament directe de fruites i verdures a mercats i centres de consum ubicats a distàncies molt majors dels centres de producció que les que antigament podrien cobrir-se quan no es feia amb el susdit sistema. Tant els grangers com els venedors ambulants que se serveixen del camió per a tal finalitat, poden, avantatjosament, distribuir les fruites i verdures en llocs situats a distàncies molt majors que les que poden cobrir amb algun guany els amos de camions, l'única entrada dels quals que han de pagar són els nòlits per la càrrega que transporten.

La propagació d'aquesta forma de vendes amb camió també ha portat una notable millora en la classe i la qualitat de vehicles usats per a tal fi. Per exemple, antigament la majoria tenien automòbils reconstruïts i petits camions de mitja tona, mentre que durant els dos últims anys una quantitat considerable d'aquets vehicles petits ha estat substituïda per camions d'una i dues tones. Molts d'aquests venedors amb camió que abans usaven només un petit camió cada un, ara n'empren diversos d'aquests o bé altres de major capacitat.

Comentant sobre els efectes del camió en la producció i venda de fruites i verdures, l'informe oficial diu:

"El camió han vingut a prestar un vertader servei transportant ràpidament les fruites i verdures directament des de les granges fins als llocs rurals situats a molts quilòmetres de distància, i ha aconseguit, a més, establir un bon mercat per a la col·locació de fruites i verdures de segona categoria, les quals són proporcionades al consumidor en bon estat i preu baix.

Com a exemple típic, es dirà que fa cinc anys els agricultors de la zona sud-est de l'Estat d'Illinois trametien llurs pomes a Indianòpolis per ferrocarril. Algunes setmanes o mesos després, l'agent viatjant de la casa a Indianòpolis, en la seva visita pels pobles de campanya, vengué les mateixes pomes a pobles on només estaven distanciat molt pocs quilòmetres dels llocs on eren collides. No cal dir que les pomes havien sofert bastant després d'haver corregut 250 quilòmetres en cada direcció i haber estat sotmeses a tantes manipulacions. Avui, això ja no passa, perquè la demanda dels pobles veïns és proveïda directament des del lloc de producció en poques hores a preus baixos i amb fruita més fresca."

Nosaltres, per tot comentari i a fi de fer més eficaç aquest article, solament hem de cridar sobre d'ell l'atenció del lector i suplicar-li que es fixi bé en els paràgrafs que ens hem permès subratllar.

La campanya per la supressió d'intermediaris i acaparadors ha d'arribar a ésser una campanya general i persistent fins a la fi que motiva aquest article.

A.

PARLERIES DEL TEMPS

Fanatisme i pietat

— Què tal, senyor Pastrana, com està?
 — Bé, gràcies; i vostè?
 — També, gràcies a Déu. Ja ho veu quin temps que fa.

— Sí! No hi ha més; cal situar-se a totes les temperatures. Però, després de l'estiu que havem passat, no ens podem queixar.

— Oh! però cal prevenir; cal preparar-se per a l'hivern, que pels vents de novembre ja tenim al damunt nostre el fred, i convé cuidar-se molt, sap? Ja ho veu, com estem de festa!...

— Sí, home! què és tot això?... aquest tripijoc de domassos per tot arreu... i aquesta voleiadissa de rètols i cartells?

— És la festa anyal de Crist-Rei.

— Psé!... què vol que li digui... fanatismes, novetats, exhibicions, aldarulls piadosos... és a dir, ganes de tocar el bombo...

— Per què ho diu, això?... Vostè és molt intransigent.

— Jo intransigent?... ca, home, ca!... si sóc l'home més liberal i demòcrata que vostè hagi conegut; però el que no puc tolerar són fanatismes, sap... o cataplasmes piadosos.

— Vostè dirà...

— Vull dir que tot això de domassos als balcons sense més ni més, i totes aquestes galindaines per les façanes de les cases no fan per mi. Sóc així!

— Està clar, senyor Pastrana, no fan per vostè!... però per tants i tants que, gràcies a Déu, no pensen com vostè, sí!

— Sí!... sí!... ja l'entenc ja!... però escolti: de què ve — i ara amb franquesa —, d'on ha sortit aquesta nova festa de Crist-Rei? Ja deu ésser un altre invent o novetat que han ideat els capellans i frares!... un truc per caçar més diners, i res més, eh?... miri, miri... que!...

— Va molt equivocat, senyor Pastrana, molt!... — i ara amb tota la sinceritat de les meves creences. — Vostè hi vol veure de massa lluny. Escolti: la celebració d'aquesta festa de Crist-Rei, sí, és una cosa nova pel poble, com nou és el pa que vostè es menja cada dia, però aquesta diada amb aquest to de triomf no significa la proclamació d'un dogma nou dels capellans, ni és una declaració d'una veritat religiosa fins ara ignorada, no; és senzillament la reconeixença solemne, pública, popular i universal d'una veritat, de la *dignitat reial de Jesucrist*.

— Però és que encara estem així?... encara hi creu. i perdoni, que Déu té dret de regnar en la humanitat?... i que encara Ell pensa amb nosaltres?

— Dispensi, però trobo molt ridícula la pregunta. Però no l'estranyo, perquè avui es discuteix tot, fins el que es refereix als drets de Déu. L'home està tan envanit — que diríem — de si mateix, de la seva voluntat i sobirania pròpies que sempre i a tothora va tement que vingui un moment a capturar-lo un excessiu dret atribuït a Déu des dels segles. No hi ha més, és la mania, millor podríem dir — és l'heretgia

de la nostra època: tothom té un rei al cos, segons allò que es diu, i tothom té por de què un dia li sigui arrabassada la corona.

— Són els temps!... No s'hi amoïni... i es allò, anem de cara al progrés.

— Sí, en bona hora, de cara al progrés; però en els costums tornem deu o quinze segles enrera. Sofrim una disgregació familiar, social i política els estralls de la qual ja es fan ben visibles.

— És segons del color que vostè s'ho miri...

— Però és que hi ha molts homes d'avui dia que no se'ls pot mirar de cap color, és a dir, ni ells en tenen de color, personificació, definició personal davant del deure.

— De quin deure parla vostè?...

— Del deure primordial, del deure únic, essencial en la vida de l'home, de saber-se situar davant Déu, principi i fi del nostre viure. Perquè vostè no em negarà que avui sabem moltes coses: literatura, art, finances, els secrets d'un bon negoci, etc... però s'ignora molt el Catecisme.

— Va!... per aquests camins va vostè també? Es pensa que encara som nens?

— No, però jo li citaria gent de carrera que encara no sap d'allà on venim i allà on anem.

— ...!

— Miri, en matèries religioses, si és que els plau de tractar-les, n'hi ha que passen volant. És fruit de l'època, ja ho sé.

— Doncs no vulgui canviar els temps, canviï els homes...

— Ah! senyor Pastrana, els mateixos homes, vull; però per diversos camins, de cara tots a Jesucrist, Rei immortal dels segles. Sí, pesi a qui pesi, Jesucrist té dret a regnar a tota la humanitat. Primer perquè Déu és Déu i té tots els drets; de consegüent, no li pot faltar aquest. Segon, perquè Déu és Rei a tot arreu i no hi ha cap privilegi ni cap inviolabilitat que eximeixi ningú d'escapar-se de la seva reial jurisdicció. I per últim, perquè si és Senyor de l'home i té dret absolut a regnar damunt d'ell, té per consegüent dret de regnar damunt del món i la societat tota on s'apleguen els homes en collectivitat.

— Sembla un predicador!...

— No!... però un defensor dels drets de Déu si que m'interessa ésser-ho.

— Ningú l'hi nega.

— Com? Vostè dubta del dret que té Déu a regnar damunt la humanitat. Cregui, aquesta festa i solemnitat mai com ara és adient per a remeiar els dos mals que avui flagellen el món, i són: *l'haver-se apartat gran part dels homes de la llei de Jesucrist* i *l'altra el regnat del laïcisme*, l'esforç del qual és desconèixer els drets de Jesucrist, els de l'Església i de la veritable religió, fent com a Déu l'Estat. Si la Humanitat torna a posar-se sota el domini suau i amorós de Jesús, trobarà la pau perduda que cerca endebades amb tanta insistència. Regnarà la pau en els pobles, en les famílies, en els individus, si els pobles i

les famílies i els individus prenen altra vegada per Rei Jesucrist. Però cal que diguem en quin sentit es dona a Jesús el títol de Rei. Quan algú excel·leix en un ordre o en una qualitat, hom li dona el dictat de rei entre tots aquells qui pertanyen a aquell ordre o posseeixen aquella qualitat. En aquest sentit metafòric també escau a Jesús el títol de Rei, puix que la seva excel·lència és infinitament per damunt de tota excel·lència creada. La seva intel·ligència és la mateixa Veritat, la seva voluntat és la mateixa santedat, el seu Cor és el mateix amor. Per això Ell és el Rei de tots aquells qui cerquen la Veritat i la Virtut, i es fa seus els cors de tots els homes rectes, de manera que no hi ha estat, ni hi ha, ni hi haurà mai ningú en el món que hagi estat i sigui ara i sempre tan estimat com Jesucrist.

— Li repeteixo que vostè sembla un predicador, fet i pastat, o bé un home saberut en coses de l'Església.

— Si!... m'ha agradat saber en la meua vida això més essencial, que dignifica i enlaira l'esperit.

— Bé! però com ha adquirit vostè aquests coneixements religiosos?

— Escoltant i llegint...

— ...!

— M'entén?... escoltant sermons i llegint literatura bona, cristiana.

— Va! va!... també ho diu la beneïta de la meua dona això.

— I vostè què li diu?

— Mira, no em convenceràs mai; el dia que vegi a missa més homes que dones aleshores pendré les coses amb més serietat i em tindrà a escoltar sermons, i potser em convertiré i no llegiré més novel·les.

— Això de veure més dones que homes per les esglésies l'espanta? ca, home, ca!... miri, en quant això i estudiant aquest aspecte, a mi m'és un gran conhort encara pensar que a les presons hi ha menys dones que homes.

— És veritat això!!!

— Ja ho crec. Hi ha tantes veritats en la vida que són tan poc compreses i sobretot tan poc medidades!

J. UGAS I GRAU, prev.

La Festa del Roser a les Escoles Agrícoles de Santa Maria del Vallès

L'estreta i entusiasta col·laboració del Tribunal Tutelar de Menors amb la Junta de Protecció a la Infància féu possible la creació de les escoles agrícoles "Les Torres" — per a nois — i "Bellaplana" — per a noies —, que corresponen, respectivament, a aquells organismes. Ambdues quedaren compreses sota el nom escaient d'"Escoles agrícoles de Santa Maria del Vallès", en terme de Llíssà de Vall, prop de Granollers.

Enguany la festa del Roser s'hi ha celebrat amb més solemnitat que mai, i no s'ha desviat de les belles tradicions pairals, tan vives a tot el Pla del Vallès.

La vigília de la diada, i a l'església de les susdites escoles — un temple blanc en mig de la verdor dels camps, que els educands d'ambdós sexes, de bell antuvi ja havien agençat amb boix i gallarets i amb profusió de llum —, es cantaren solemnement les vespres, en les quals actuà de prest el senyor Rector de Llíssà de Vall. Després es passà el sant rosari i es cantaren els tradicionals Goigs.

El dia de la festa, a dos quarts de set del matí, se celebrà la missa de comunió general, a la qual, no tan sols assistiren els nois i noies de les Escoles, sinó que s'hi associaren tots els camperols veïns. Els nens de la "Colònia de Preservació de la Tuberculosi, que funciona a Llíssà de Vall — a càrrec de la J. de P. a la Infància — també prengueren part en els actes de la festa que se celebrava.

El desdijuni fou extraordinari, i a quarts de deu es cantà un ofici solemne, amb assistència dels senyors Rectors de la rodalia. Cal remarcar la part activíssima que en les funcions religioses pren el

poble — allí format majorment pels educands de les escoles.

Es disparà la tradicional "tronada" al bell punt que sortia del temple la processó del Roser, que anava precedida d'uns homes "fent gales" i dels gegants i nans, propietat de la susdita institució. La Mare de Déu era portada en un tabernacle — gentilment agençat — per quatre noies de "Bellaplana", ccfades amb mantellina blanca. Acompanyaven la santa imatge tots els devots amb atxes. Darrera seguien els sacerdots i l'element femení.

Aquella processó tan típica donava goig de veure-la pel mig d'aquella plana exuberant, tota olorosa de verema i de fruita madura, i encara remorosa de les cançons dels camperols.

En arribar a "Bellaplana", es dissolgué, i la Mare de Déu quedà dipositada en aquesta casa, on les noies la guarden devotament durant l'any. Els forasters — veïns tots ells — foren obsequiats amb un refresc.

Després es desgranaren un enfilall de sardanes a l'esplanada de davant l'edifici.

No cal dir que el dinar també fou extraordinari, i que la més franca alegria envaïa tots els cors.

A la tarda — per no desdir en res la tradició — es dansaren el "ball de les gitanes", el més típic del Vallès, i altres ballets populars. També hi hagué cançons amb gestos, sortija, focs japonesos, etc.

Al vespre es dispararen focs d'artifici, que embadaliren d'allò més els espectadors joves.

L'endemà se celebrà un ofici de difunts, pel bé dels protectors, col·laboradors i educands que finaren durant la darrera anyada.

L'atur forçós i els catòlics

La importància que en pocs mesos ha arribat a tenir dins la nostra ciutat l'*Institut pro-obrers sense treball*, ens porta a fer unes consideracions sobre les possibles derivacions d'aquest tema.

Tots sabem com va néixer aquest Institut. Unes suggestions del P. Vallet des del púlpit; una crida generosa d'un rector d'una parròquia eminentment obrera de la nostra ciutat; el concurs de persones amb zel per la glòria de Déu, que porta conseqüentment l'amor al proïsme; i l'Institut restà una realitat.

Al principi, eren pocs els qui confiessin en la seva recixida. Eren tantes les necessitats d'aquest ram per a socórrer que no semblava més que un excés de generositat per part dels seus iniciadors l'afany per aquesta obra. Les mateixes gestions fetes en els començos a les nostres classes benestants i el seu poc èxit, acabaren per fer mancar la il·lusió dels qui no sabien la potència del zel dels començadors de la tasca.

Però amb l'ajut de Déu i l'afany diari dels conreadors del camp, l'Institut és avui una excel·lent realitat, que porta a cap una feina noble i digna i que pot obrir esperances i horitzons amplíssims a tot esperit observador. I el mateix exemple de la seva instauració i el desig d'obrir horitzons a propòsit de la seva obra, ens mouen a oferir amistosament les següents reflexions als homes que es preocupen d'aquest problema viu, i cada dia més viu, de l'atur forçós que va envaint la nostra ciutat i tota la Península.

Heu's-les aquí.

Entenem que, des del punt de mira catòlic, és una caritat de les més grans, aquesta de cercar treball pel qui no en té. Res més trist per a l'home que, amb desig d'exercitar el seu esforç, no troba avinentesa per a fer-ho. Avui l'antic i diví precepte de guanyar el pa amb la suor del front ha esdevingut ja no sols un deure, sinó fins i tot un dret. I les Constitucions de darrera hora, com la de Weimar, declaren aquest com un de tants altres drets del ciutadà en un Estat ben constituït.

I la caritat de quina manera pot practicar-se millor, sinó cercant un camí per a fer sortir de la indigència els qui s'hi troben? ¿No és més raonable així la caritat que no practicada sense més preocupació que la de donar uns cèntims de qualsevol manera la destinació dels quals no es coneix?

Caldria, per tant, que l'atur forçós no pogués existir. Dissortadament, avui constitueix el problema social més greu de l'hora present, puix són més de dos milions els parats a Anglaterra, més de dos milions els sense-feina a Alemanya, tres milions als Estats Units, etc. Avui no hi ha país que es lliuri d'aquest greu mal.

I aquí, que encara no el tenim en aquestes monstruoses proporcions ¿per què no hem de cercar la manera de prevenir-lo i d'aturar-lo?

Ja sabem que si el problema prenia la volada que ha pres en altres països obres com la benemèrita de l'Institut abans alludit, resultarien insuficients, com ho resultaria tota obra de caràcter privat. Però ¿vol dir això que no poguessin remeiar moltes necessi-

tats, i vol dir això que no en remeïen moltes en el dia d'avui? Les pròpies estadístiques de l'*Institut* poden dir-ho a bastament i de manera ben eloqüent i precisa.

¿Per què, doncs, aquesta obra de l'*Institut* no ha d'estendre's arreu de Catalunya i fins a tota Espanya? ¿Per què no hem de procurar que l'obra tingui imitadors?

* * *

Però encara pot tenir un altra importància l'extensió d'aquesta obra.

Els estudis que porta fets sobre l'assegurança contra l'atur forçós el benemèrit Institut Nacional de Previsió es basen en l'existència d'obres de caràcter particular contra l'atur forçós. És a dir, que per atendre l'organització d'aquesta assegurança, l'Institut comptarà en el seu moment oportú, amb les institucions privades i d'aquest caràcter ja existents.

I si aquestes institucions són catòliques, amara-des de caritat cristiana, compenetrades amb la nostra ideologia catòlico-social ¿no és veritat que poden donar-nos una forta influència i un gran prestigi dins les institucions oficials contra l'atur forçós?

Aquí tenim l'exemple de França. França, en establir les assegurances socials darrerament, ha comptat amb les Caixes Departamentals. I aquestes Caixes s'han constituït a base de l'existència d'entitats, les bases de les quals donava la mateixa llei fonamental d'aquestes assegurances socials.

Davant d'aquest fet ¿han restat quiets i aturats els catòlics francesos? No, evidentment. Varen començar per estudiar el que la llei exigia respecte d'aquestes Caixes; els seus estatuts, les seves condicions reglamentàries. I inspirant-se en el que la llei estatuí, l'associació nacional presidida pel general Castelnau, va començar una forta campanya ací i allà de la terra francesa, va repartir models, impresos, etc., per a constituir entitats de les que havien de donar dret a una intervenció dins la Caixa Departamental dels Segurs, i avui la majoria d'aquestes Caixes han restat copades per les organitzacions catòliques que, si bé han de complir la llei general (i així ho volen i desitgen) compten amb un fort esperit catòlic i donen als nostres germans d'enllà els Pireneus una intervenció oficial, i majorment espiritual, en tota manipulació de les assegurances socials.

Nosaltres en matèria d'assegurances contra l'atur forçós estem encara en blanc, oficialment parlant. Doncs, bé: ¿no sembla que ens podríem prevenir pel dia de demà que arribés l'establiment oficial d'aquesta assegurança comptant amb un nucli fort d'entitats que amb caràcter privat practiquessin aquesta mena de segur?

Això fins deixant de banda — que ja fora deixar! — les obligacions estrictes que en aquest punt ens imposa l'amor al proïsme i el deure de caritat que, com a primera llei, pesa damunt les nostres consciències de catòlics.

GASTON GERARD

El camí que condueix a Déu

Sovint els que no creuen i desitgen trobar el camí de la veritat, fan grans esforços per a comprendre racionalment les veritats bàsiques de la nostra Religió. Voldrien creure i no poden. ¿És que Déu els refusa i no vol que penetrin dins la cleda dels que creuen? No; si no aconsegueixen esquinçar les boires que planen damunt el seu esclou ningú. La història ens diu que s'han convertit grans pecadors, alguns dels quals els veiem als altars nimbats de llum. ¿Si Déu es mostra misericordiós amb Maria de Magdala i el bon lladre que portaven tants pecats a la consciència, deixarà d'escoltar la veu suplicant d'aquells que desitgen trobar el camí dreturer?

Per abjecte que sigui un home, si ell vol pot redimir-se. Els homes no són fatalment bons o dolents, perquè Déu ens ha donat llibertat per escollir el camí que més ens plagui. Si existís el fatalisme el cel i l'infern constituïrien una gran injustícia. ¿Per què premiar amb la glòria l'home bo si fatalment és bo, i castigar amb les penes de l'infern l'home dolent si fatalment és dolent? Déu és just, i, per tant, no pot cometre injustícies. Si ha promès un cel als que han sabut vèncer i lluitar i un infern als que han rodolat a l'abisme de la concupiscència, és una prova evident que l'home és un ésser lliure. No té, naturalment, una llibertat absoluta, perquè com totes les criatures ha de sotmetre's a la voluntat de Déu, però pot, d'acord amb el seu lliure albir, seguir el camí del bé o del mal. L'home és, doncs, un ésser responsable i si té responsabilitat és just, natural i lògic, que respongui dels seus actes.

Els que no creuen, abans de formar part de la comunitat cristiana, volen que hom els doni una explicació racional dels misteris de la nostra fe. Quan us podeu explicar racionalment un misteri, deixa d'ésser misteri. Si un incrèdul veïés Jesús dins la penombra del Sagrari, és natural que no dubtés del misteri de la Consagració. Creure allò que veiem amb els ulls materials no té cap mèrit. Ningú no dubta de l'existència de les muntanyes ni dels núvols que planen damunt la terra. El mèrit és veure únicament la blancor del Pa Eucarístic i creure que veritablement és Jesús que ha penetrat dins la nostra ànima. Al creient que s'agenolla davant el Sagrari, no li demaneu que us expliqui el misteri de l'Eucaristia, perquè té una seguretat tan absoluta que es troba davant de Jesús, que no necessita "veure" per a creure.

Difícilment es convertirà aquell que s'entreté sospesant els dogmes i examinant-los fredament com l'orfebre que examina el valor d'un joell. L'orgull ens desvia del camí de la veritat. L'home orrcullós no pot creure, perquè vol saber tant com Déu. Té la pretensió que Déu li faci conèixer els misteris de la nostra fe. Si no em dius el que hi ha dins d'aquests misteris, ve a dir l'home incrèdul, mai no creurà. ¿Adoptant aquesta actitud és possible que cregui? Naturalment que no. A Déu s'hi arriba pels camins de la humilitat. Siguen

humils, feu-vos petits, i trobareu la llum que us manca per a descobrir el sender de la veritat.

Un dia un jove em preguntava: ¿què haig de fer per a creure? He llegit la Bíblia i segueixo tan incrèdul com abans. He passat hores i hores intentant desxifrar certs misteris i no he aconseguit esquinçar les boires que em priven de conèixer la veritat.

Jo li vaig respondre: Amic, heu seguit un mal camí. Voleu creure? Llegiu detingudament els Evangelis i enamoreu-vos de Jesús. Mediteu les seves doctrines, i tot el que ha fet per a la salvació dels homes. Si us enamoreu de Jesús, ja esteu salvats. Els que estimen creuen en la persona estimada. Els dogmes esdevindran clars com un teorema. Si us agenolieu davant el Sagrari, no pensareu en desxifrar el misteri de l'Eucaristia, perquè sense veure'l endevinareu la presència de Déu. Envairà el vostre esperit un goig tan inefable com si ja no fóssiu d'aquest món. Jesús, direu, ni ens pot enganyar ni pot enganyar-se. Els miracles que va obrar durant la seva vida de predicació demostren la seva divinitat. Si Ell deia que era Fill de Déu, i obrava miracles, és una prova evident que veritablement ho era. ¿Si no ho hagués estat ¿creieu que Déu hauria sancionat l'afirmació d'un impostor? Els sants també obren miracles per intercessió de Déu; però si el sant més gloriós, deixant-se temptar per la veritat, hagués afirmat que era fill de Déu, tinguem la seguretat que en aquell mateix moment hauria deixat d'obrar miracles.

El meu interlocutor no va saber impugnar aquestes veritats.

El mal de molts joves és que estimen moltes coses i no saben estimar Déu. Si l'estimessin, creurien. Creieu que la gent humil i senzilla té una formació religiosa molt sòlida? Trobeu cambe-rols, especialment en les altes muntanyes, on no arriba la immoralitat de les ciutats, que tenen una fe molt viva.

¿És que som partidaris que la gent cregui sense tenir cap mica de formació religiosa? No; quan és únicament el sentiment el que ens empeny a seguir el camí del bé, qualsevol contrarietat ens pot fer canviar de ruta.

Creiem, i hem cregut sempre, que els joves han de saber impugnar les objeccions dels nostres adversaris i que han de tenir un coneixement profund i exacte de les veritats fonamentals de la nostra Religió; però considerem equivocada l'actitud dels que desitgen penetrar dins de la nostra cleda amb el microscopi a la mà. Si no hi ha en el nostre cor una mica d'amor és endebades que intentem traspasar la llinda de la porta de la comunitat cristiana. Primer estimeu i enamoreu-vos de Crist. La raó freda i escrutadora és molt difícil que us emmeni a Déu. Allà on no arriba la raó, ha d'arribar la fe. No són les ciències investigadores les que ens han de fer veure la faç resplendent de Crist, sinó la fe i l'amor. Estimeu i veureu coses meravelloses. Els sants han estat ho-

mes d'una gran formació religiosa i d'una gran riquesa espiritual, però no ha estat la ciència ni la investigació la que els ha portat al cim de la perfecció cristiana, sinó la flama de l'amor diví que portaven encesa dintre el pit.

Si teniu el cor eixut i eixarreït com una fruita aspra, passareu la vida dintre les tenebres de l'error. Si estimeu i sabeu alçar els ulls al cel, podeu

submergir la vostra ànima dins la llum esclatant de la veritat.

El cor de Jesús és roent com una flama. Ell ens ha ensenyat el camí de l'amor. Els que no creuen que segueixin aquest camí, i a poc a poc aniran esquinçant-se les boires que entenebreixen els seus ulls.

J. CIVERA I SORMANI

Confèrència «Amics de la Bíblia»

El Dr. Josep Casanelles, Prev., d'*Amics de la Bíblia*, dissertà a Biblioteca Balmes sobre un tema tan interessant en l'actualitat, per raó de la qüestió sionista, com: *La terra d'Israel*.

En començar saluda els presents en bon nombre de les persones que a casa nostra s'interessen d'una o altra manera per la Bíblia. Ho fa molt particularment en nom d'*Amics de la Bíblia*, qui es preocupen de promoure no sols l'interès en bé de la Bíblia, sinó que donen cursos de lingüística i d'ideologia bíbliques, comprenent que la Bíblia no pot ésser tractada a la manera d'aquells aventurers, que a voltes s'endinsen en la Bíblia i pretenen servir-la amb la furiosa ardidesa del noveller a fascicles. Cal estudiar amorosament.

Comença a tractar el tema dient: El problema sionista és un fet. Vindiquen Palestina per un dret que els venia de Déu. Veiem derivar aquest dret ja de les promeses de Déu a Abram: "A ta nissaga Jo donaré la terra aquesta". La promesa va repetint-se a Isaac i a Jacob. Aquests patriarques en beneir els seus fills transmetien amb les benediccions les prometes. Ja a l'Egipte, quan Josep hi moria així els parlava: "Jo em mor; però Déu us visitarà i us farà pujar d'aquesta terra". "Déu us visitarà i us en dureu els meus ossos d'aquí".

És Moisès qui rep la comanda de posar en execució les promeses de Déu i el seu pacte. És cridat perquè es presenti al Faraó a exigir-li l'alliberament del poble d'Israel. Ell també s'ha de presentar davant el poble per dir-li que Javè, el seu Déu, l'allibera, tal com havia parlat als patriarques. Eixiria de l'Egipte per marxar vers la terra bona i ampla que Déu els dava. El poble aviat prevarica més del que es podia esperar. Prou la "Pasqua era el sacrifici del trànsit de Javè... quan esgalabrà els egipcians i alliberà les cases nostres". Per part de Déu tota paraula és complerta, però el poble, en lloc d'ésser assidu, es converteix en rebec.

Déu li promet tota mena de benediccions si és fidel, contràriament haurà de conèixer que Déu s'ha dacantat d'ell. L'única condició posada per Déu és la fidelitat, reconeixent tothora sols Déu com únic i veritable Déu, sols a Ell ha de donar culte, no pas a les ídoles, als déus de l'estrany. Ni tan sols s'ha de freqüentar amb els naturals d'aquelles terres, sinó que els han d'exterminar per complet, per tal que no els serveixin de parany ni llaç. Els són interdits els casoris amb ells. La rebequeria del poble fa dir a Déu: "Els cadàvers dels vostres de més de vint anys cauran al desert, els que heu mormolat de mi, no hi entrareu vosaltres. Aguantareu la vostra iniquitat quaranta anys; coneixereu el meu decantament."

Per tal que no els desviessin, no podien tenir contacte amb els pobles d'aquelles terres i menys emparentar-se amb ells pel matrimoni. Havien d'enderrocar tots els temples i altars del déus-ídoles. Javè senya a Moisès el dia de passar el Jordà; sols ell no el passarà, perquè la seva fe no havia estat prou ferma. És aquesta la terra que dono als fills d'Israel, però no la trepitjaran els teus peus. I Moisès mateix ha de dir a Josuè: "Tu entraràs aquest poble a la terra." I Javè mateix parla a Josuè: Ara aixeca't, traspasa aquest Jordà tu i tot aquest poble vers la terra, que jo dono a ells... Tans sols encoratja't i anima't fortament, servant i complint tota la Llei, que et va manar Moisès servent meu, no te'n decantis a dreta ni a esquerra, per tal d'encertar on vagis."

I Josuè va colpir tota la terra; va ocupar tota la terra d'una vegada, car Javè Déu d'Israel bregava per ells.

El testament de Josuè presenta netament la nostra tesi. Jo us he fet posseir tota aquesta terra que Javè us dona: Ell us ha esvaït els pobles que l'havien. Ell els foragitarà sempre del vostre davant, si compliu tota la Llei, sense freqüentar-vos amb aquestes nacions, ni adorar llurs déus. Contràriament ells us seran llaç i parany. Déu ha fet fermes fins avui les seves paraules i les hi farà en endavant. Benedicció o maledicció, ella us vindrà.

El poble prometé fidelitat. Però amb el temps el poble oblidà els benifets i prevaricà més desastrugament que en els temps de Moisès. Vegem no en autor sagrat sinó en el Flavi Josep, Antig., Lib. ix, N. 280 a 282: Les deu tribus són fetes captives i afegeix: "Això els passà per haver transgredit les Lleis i desatès els profetes, que els havien predit la dissort, si no plegaven de llurs impietats." Després la mateixa dissort cau damunt Judà. Nebusardan rampinyà el temple, treu les vaixelles d'or i d'argent, la gran pica de les ablucions de Salomó, les columnes d'aram i llurs capitells, les portes d'argent i les llumeneres. Va ablair el temple. El poble va a la captivitat. Jeremias resta damunt les runes de la seva pàtria i les misèrrimes deixalles aquelles. Ell i Baruc primers planyen i ploren, i encara avui l'Església els coreja aquell:

Jerusalem, Jerusalem,
converteix-te al Senyor ton Déu.

La desolació de Judà fou més horrida que la de les deu tribus. Havia de concordar amb: "Es que m'ha veremat el Senyor, tal com havia parlat en el dia de la furismor seva." Jeremias plorà amargosament abans i després de la destrucció. Ell va predir i, no escoltat, va fer la seva complanta: "Vaig parlar-te en les teves prosperitats. Tu digueres: No t'escoltaré. Aquest ha estat ton camí

des de ton jovent: el no escoltar la meua veu...
Com gemegaras quan t'arribi la dolor, amb dolença
com de dona en infantar?

Fos l'anell de la meua mà dreta,
jo l'arrabassaria d'allí...
allà on no nasquéreu, allà heu de morir!
A la terra on daleren retornar,
no hi retornaran!
Com en darrer crit clama:
Terra, terra, terra,
escolta el parlar de Javè.

Miqueas: Per tal jo ploraré, faré ma complan-
ta, aniré descalç i nu... car la seva nafra és mortal.
doncs arriba fins Judà, s'estén fins a la porta de
mon poble, fins Jerusalem. Alceu-vos i guilleu; car
aquí ja no hi teniu repòs. Per açò de la sutzura s'hi
partirà, i els dolors seran cruels." I Jeremias en-
cara: "Ni que es drecin Moisès i Samuel davant
meu, la meua ànima no està per aquest poble: avia'ls
del meu davant, que se'n vagin. I si et diuen: On
hem d'anar? els diràs: Talment parla Javè: Qui a
la mort, a la mort; qui a l'espasa, a l'espasa; qui a
la fam a la fam; qui a la captivitat, a la captivitat.

Judit s'enfronta amb l'adversitat: "Malaurada la
nació que s'aixequi contra el llinatge nostre! Car
Déu l'Omnipotent venjarà contra d'ells, i en dia
de jutjament els visitarà. Doncs posarà foc i cues
en llurs carns, per tal que s'abrusin i sofreixin a
perpetuitat." Semblantment Jeremias: "Veremeu a
ells talment com m'havíeu veremat a mi per les
meves iniquitats."

El plet que anava tan dur, el va perdre Israel.

L'Israel veremat aniria a la captivitat, a la mort;
de la seva romanalla en providria el novell Israel;
però la verema dels opressors del poble d'Israel,
en expressió de Judit, aniria dins el cup de l'infern.

El dret els vingué de Déu i Déu mateix els re-
llevà aquest dret. Ja David: "Una mica més i ja
no hi haurà pecadors; si et fixes en el seu lloc, ja
no l'hi trobaràs. Però els humils posseiran la terra
i es benauraran amb l'abundor de la pau." I Jesús:
"Benaurats els benignes, car ells posseiran la te-
rra."

La terra és ja de l'Israel cristià. El dret novell
deriva del reialme de Déu o dels cels damunt la
terra. En altre lloc: "Si Jo sóc enlairat de la terra,
atreuré tots els homes vers mi."

Cal repassar les prediccions de Jesús respecte de
la ciutat de Jerusalem, del temple, de la dispersió i
del temps dels esdeveniments. El plet aquest s'hi
dóna per fallat, i perdura transcendent gairebé com
un estigma fins els dies d'avui. La Palestina no
sosté el temple sinó la creu, i vers la creu tot con-
vergeix des de totes les terres.

Cal dir, doncs, als israelitans: No vindiqueu ja
més la Palestina; dels pacífics és tot terral.

I, apresada tota aquesta lliçó, cridarem ja, per finir
amb paraules com les de Jeremias:

Terra, terra, catalana terra:
escolta el sermonar de Déu.

El conferenciant fou molt aplaudit per la nom-
brosa i selecta concurrència.

Epistolari Llorente

VOLUM II

Publicat dins de la Biblioteca literària de l'Ofi-
cina Romànica, acaba de sortir el volum II de
l'*Epistolari Llorente*, amb un total de 436 cartes
rebudes per Teodor Llorente, el gran poeta valen-
cià i amic de Catalunya, de 1901 a 1911, any de la
seua mort. N'hi ha en bona partida de Joan Alco-
ver, Gabriel Alomar, Rafael Altamira, Francesc
Bartrina, Ricard Carrera, Mn. Jaume Collell,
Mn. Costa i Llobera, Joan Lluís Estelrich, Angel
Guimerà, Gaetà Huguet, Ignasi Iglesias, Maragall,
Francesc Matheu, Apelles Mestres, Ramon D. Pe-
rés, Julià Ribera i Maria Antònia Salvà. Entre els
estrangers hispanòfils, té lloc important En Joan
Fastenrath i la seva vídua Lluïsa Goldmann, par-
lant dels Jocs Florals Colònia. Hi figuren també
Eberard Vogel, Pau Mariéton, Enric i Ernest Mé-
rimée, Aquil·les Millien, Joan Monné, el Baró de
Tourton, Francesc Tressere, i sobretot En Fre-
deric Mistral amb una vintena de cartes. L'ordre
cronològic i les notes abundores ens posen davant
dels ulls la vida de Llorente, que retirat definitivament
de la política, reprèn les tasques literàries i
no para fins a la mort en el treball de produir i
publicar. L'exposició de València l'any 1909 culmina
en la festa magnífica de la coronació de Llorente.
De tant en tant hi transparenten les primeres ac-

tuacions del regionalisme polític a València i els
entusiasmes d'una joventut que puja, més inquieta,
i no tan unida espiritualment amb Catalunya, com
Llorente y els poetes valencians de la seva gene-
ració. Un hom comença a enyorar en aquest segon
volum aquella intimitat d'ideals i sentiments entre
escriptors catalans i valencians, que tan bon deix
tenia en les cartes del volum primer.

Ajudant Déu, seguiran tres volums més, dos de
cartes del mateix Llorente, i un de les que ell rebé
dels castellans, que tenien de Llorente com poeta i
traductor de poetes en castellà un concepte extraor-
dinari.

*Restem molt agraïts a la premsa forana que
ens fa l'honor de copiar articles inserits en
les nostres columnes. Però preguem insistent-
ment — com ho hem fet altres vegades amb
poc èxit — que en reproduir un article nostre
se'ns faci la mercè d'indicar-ne la procedèn-
cia. Amb això no hi perdrà res el periòdic que
es serveixi copiar-nos i hi guanyarà fortament
la correcció necessària entre professionals de
la ploma. D'una manera especial dirigim el
nostre prec a la premsa catòlica, que hauria
d'ésser model i exemple en tot, fins en deli-
cadesa literàrio-professional.*

CATALUNYA SOCIAL en restarà agraïda.

Comentaris

Ortega i Gasset

Aquest senyor, junt amb Unamuno, Marañón, Ors i algun altre per l'estil, ocupa la presidència de la intel·lectualitat esquerrana d'Espanya; i aquest senyor és qui, recentment, ha dividit arbitràriament en dues zones el món dels esperits humans: la dels fanàtics i la dels selectes; la dels qui creuen i la dels qui no creuen; la dels religiosos i la dels irreligiosos.

No insulta els homes de la primera zona, però els tracta de gregaris i d'exagerats i combatius. No cal dir que reserva als esperits de la zona dels incrèduls, on ell es troba tan bé, totes les seves simpaties i els seus millors elogis.

Confessa que els primers viuen tranquils, esperançats, amb tots els grans problemes de la vida resolts, amb ganes de comunicar la seva felicitat als altres.

En canvi, confessa que la vida dels incrèduls és un turment continuat, que tothora els agullona el dubte i els tenen marejats els alts problemes irresolts, obsessionants; però, això mateix, a judici d'Ortega i Gasset, és un signe de superioritat que els dona dret a mirar despectivament des de les altures del dubte transcendental, els migrats esperits de la primera zona.

Ortega i Gasset no gosa negar, però, que entre els esperits creients figura tota l'alta aristocràcia de la virtut i del saber humans, però la silenciosa.

Els incrèduls turmentats, que sols serveixen per fer-se mal ells i fer-ne als altres, mereixen de l'intel·lectual escèptic de Madrid tots els seus entusiasmes i la seva més profunda admiració.

Caldria preguntar al més infatuat dels intel·lectuals d'Ateneu, si els esperits del qual ell és prototipus han fet mai res de bo en el curs de la història, i si no són obra dels homes de fe totes les grans empreses de les quals la humanitat es gloria justament. El carro del progrés humà no l'arrosseguen pas els escèptics.

Un costum depressiu

En pocs dies dos ministres del Rei han fet dues facècies desgraciades. Estrada, prenent per base l'ús de la corbata, Wais, referint-se a la puja de la lliura. No volem copiar-les de tan tristes que són...

En tot moment desplauen els acudits en boca dels alts personatges públics, però en els seriosíssims moments presents de tan profundes preocupacions nacionals, els acudits que alludim resulten quasi funerals.

Veritat és que aquest mal costum dels acudits ministerials és netament espanyol. No se'n lliurà ni aquell home tan exemplar que es digué Maura, ni aquell Sánchez de Toca, que té quelcom d'esfinx. L'únic home que no resultà contaminat d'aquest mal espanyol fou Cánovas.

Produeix mal efecte, realment, que els ministres diguin nicieses.

Blanco... i negre

Quan passa quelcom que traspassa els límits ordinaris de la sensacionalitat periodística, ja ens posem a tremolar. Ja tenim esquellots per dies.

Tan bonic com és l'esperit ponderat i de justesa en la manifestació i judici dels fets, és lleig i ingrat

el mal esperit de l'èmfasi i de la hipèrbole en referir-les i encomiar-les.

En pocs dies tres noms, ben honorables per cert, han emplenat (i no diem empastifat pel respecte que ens mereixen), les planes de la premsa d'informació, fastiguejant els lectors i tal volta els mateixos homenatjats.

No hi ha dret a això.

Aquesta dèria dels homenatges i la monumentabilitat que ja fa massa de temps que perdura i que cada dos per tres fa fer els ninots a les autoritats i sangnar la butxaca a molta gent exsangüe, tindria d'acabar d'una vegada. Deixem en pau els morts, i els vius que desitgen estàtues o àpats, que s'ho paguin.

Ens estalviarem temps, diners i... injustícies.

Article de fons

Un bon amic ens envia, amb aquest mateix títol, per si volem publicar-lo, un article de fons, de poques ratlles, que diu així:

"Esquerres? Dretes?"

Pel camí de les dretes es fa cap a Roma.

Pel camí de les esquerres es fa cap a Moscou."

Com que és tan curtel...

L'orella sectària

L'Ajuntament de Lorca, fill de la subditudura, deu ésser francament sectari. Tan bon punt s'ha vist l'orella, acordà treure la imatge del Sagrat Cor de Jesús, entronitzat en el saló de sessions, i arreconar-la a un armari.

Aquest quasi sacríleg desacatament provocà la indignació popular, de la qual es féu portantveu i director, com és natural, l'autoritat eclesiàstica. La ciutat va protestar-ne en un vibrant Manifest, demanant a la vegada que la sagrada imatge fos retornada al seu llot degut i d'allí portada a l'església amb la mateixa solemnitat amb què en fou tret. No solament no accedí a tan raonada demanda l'autoritat municipal, sinó que imposà al primer firmant del Manifest, que era el reverend senyor Arxiprest, una multa de cinquanta pessetes.

S'ha reclamat al Govern contra aquests contrafurs sectaris, tan odiosos com abusius, però, ara per ara, el Govern fa l'orni.

Un discurs imprudent

En el Congrés Municipalista que acaba de tenir lloc a València, un dels més grandiosos i ben preparats dels registrats fins ara, el representant de l'Estat — Director General d'Administració local — hi pronuncià un discurs deplorable.

Ja començà tractant de faccions el vigent Estatut Municipal, no pel que té d'inici viciós, sinó perquè dona als Municipis una autonomia que certa gent del Centre no pot capir. Per aquesta gent el que no radica, o no presta a Madrid ple tribut, és illegal, és faccions.

Davant els representants, conscients, de 4.500 Municipis, digué, demés, unes quantes vulgaritats que deixaren astorats els seus ilustradíssims oients, i que no volem copiar pel propi decòrum del representant oficial.

Valia la pena que el Govern es fes representar millor en actes de tanta importància com aquest.

TEMES DE LA SEMANA

Diu un cronista, parlant del gran Congrés Municipalista de València, que els congressistes s'acomiadaren amb la convicció que, entre Madrid i els pobles d'Espanya governats des de Madrid, s'alci una muralla molt més alta i més forta que la famosa muralla de la Xina. Aquesta fou la impressió cabdal, respecte al problema municipalista, que en tregueren aquells benemèrits ciutadans reunits a València, per a veure d'endegar-lo, després d'estudiar-lo bé.

El poderós i quasi general moviment municipalista desvetllat per aquest Congrés té un altre moviment parí digne d'ell per la seva importància. El moviment agrari deixondeix arreu d'Espanya l'endormiscament secular de les classes agrícoles. Aquest moviment no té homes ben preparats encara (com en té l'altre moviment), per donar-li forma, organitzar-lo, dirigir-lo i portar-lo a l'acció i a la victòria, però tot és començar i, demés, respon a un corrent universal.

La propaganda electoral dels homes de l'antic règim es troba amb aquests problemes del camp i del municipi, dels quals no en saben un borrall, com tampoc saben res del problema de la pesseta, el més important, el més difícil i el més urgent de tots.

Per això les propagandes electorals dels vells partits no interessen a ningú; no reixen.

Altrament, el Govern es vana d'haver fet avortar un moviment revolucionari, tramut a Barcelona, empresonant els seus promotors. També diu massa sovint que s'acaben les vagues, quan la veritat és que es van reproduint amb persistent esperit de continuïtat. Hom té la impressió que aquestes vagues són assaigs per a tenir mobilitzats i a punt tots els elements revolucionaris d'Espanya per a — en un moment donat —, provocar la vaga general i aprofitant l'astorament públic, proclamar la república.

La mort d'En Weyler (q. e. p. d.) evoca més de mig segle de la trista història d'Espanya, els vicis fonamentals de la qual encara perduren.

La Cierva s'ha llançat de ple a la política activa començant per visitar el Rei. Com que és un home de potència, caldria no perdre'l de vista, com tampoc a En Romanones, que aprofita totes les ocasions (com aquesta mort física d'En Weyler i la resurrecció política d'En La Cierva), per a cridar l'atenció pública. Vol tornar a governar, sobretot si li sa-negen la moneda.

I sembla que sí que millorarà de debò el nostre signe monetari. Des que Berenguer ha promès solemnement governar de veres desbaratant aquests dies el complot revolucionari (un xic seriós), i Wais ha fet complir els acords del Govern al Banc d'Espanya en la mobilització que calgui de l'or sobrant en les caixes del nostre Banc d'emissió (i no recordem pas a la babalà aquesta essencial característica), ha anat millorant la cotització de la pesseta i minvant el pessimisme que ens tenia atuits.

De totes maneres, els problemes polítics d'Espanya, especialment el de l'egoisme constitucional de

les anomenades classes conservadores, fan tremolar els homes reflexius més serens i coratjosos.

Sense haver fet molt de soroll, el fet exterior de més valor aquests dies ha estat la concòrdia dels Estats Balcànics, més transcendent per la seva significació moral-política, que per les seves naturals conseqüències internacionals.

Aquella llobatera dels Balcans, aquella colleta de nacions i races en perpètua lluita salvatge, aquell constant enigma diplomàtic prompte sempre a desxifrar-se en guerres que tantes voltes han pertorbat cruelment la pau d'Europa, han fet les paus i s'han donat les mans d'amics. És un nou senyal dels nous temps que s'acosten.

Mussolini ho ha vist amb mals ulls, i fins s'ha permès fer censurar pels seus diaris l'òrgan del Vaticà, que ha celebrat sincerament aquesta nova Entente pacífica. *L'Osservatore* ha donat en aquesta ocasió, com sempre acostuma, la nota justa i encoratjadora.

La política alemanya, posada de manifest en les primeres sessions del Reichstag, és objecte d'universals comentaris. Cal, però, no precipitar-los perquè els motors polítics treballen a massa alta pressió. Brüning és un bon maquinista.

El Congrés radical-socialista de Grenoble ha demostrat la profunda evolució del radicalisme francès cap a una convivència política que lliuri França de les perilloses i sovint ruïnoses pertorbacions que afligeixen avui dia tants Estats europeus. Allí quasi ningú no es recordà del laïcisme, que per molts anys ha estat la bandera de combat d'aquest partit, que Herriot féu famós. Herriot mateix va evolucionant evidentment.

Per això i per altres coses l'ardieu ha pogut cantar, a Belfort, en un discurs magne, les excel·lències, per altra part ben discutibles, de la república francesa.

I amb quina emoció recorda ara hom aquella famosa intervenció profètica de Lleó XIII en les disputes aferrissades dels catòlics sobre la política més apta per a pagar el bé de l'Església!

J.

Noticiari

Espanya

Ha passat a millor vida el Rdm. P. Benjamí Miñana, Superior General que fou dels Operaris diocesans i antic Rector del Col·legi Espanyol de Roma. Fou home eminent en virtut i saviesa. R. I. P. A.

—L'Exposició Agrícola de Lleida s'anuncia per al mes vinent de novembre, i es creu que serà digna de l'anterior i podrà superar-la.

—La reunió de la Unió de Sindicats i Pagesos de Catalunya que tingué lloc a Montblanc sota la presidència de D. Albert Talavera fou molt concorreguda regnant-hi un alt esperit social. La pròxima reunió tindrà lloc a Barcelona el 28 de desembre. El dia no és prou escaient...

—Estem completament d'acord amb el que llegim, de Vich, en *El Matí*:

La nostra clerecia, i d'una manera més directa i constant la clerecia parroquial, porta a terme una tasca de cristianització de les habituds del poble, d'orientació social catòlica, dit amb termes de més amplitud, que és digna dels millors elogis. No cal dir que els senyors vicaris, amb el beneplàcit de llurs dignes senyors rectors, descabdellen la major part d'aquesta tasca que hom fa florir, amb molt encert, durant les misses més concorregudes dels diumenges.

Diumenge passat ens fou donada l'avinentesa d'oïr la lliçó que, durant la missa d'onze a l'església de la

Pietat va descabdellar mossèn Jaume Baulenas, vicari de la parròquia "al marge del cinema". Tema oportuníssim i delicat, així el va destriar el virtuós sacerdot: l'empresari del cinema, l'autor i els actors. Al marge d'aquesta trilogia va cenyir un esplet de consideracions felices de debò.

Al nostre entendre, i ens és molt agradable de remarcar-ho, fou una lliçó serena, contundent, documentada i dita amb expressió eloqüent. Gosàriem dir que fou ja un fruit, per cert ben saborós, de la passada assemblea sacerdotal d'Acció Social Catòlica.

—Els estudiants universitaris demanen la supressió del nou impost anomenat "Dret de pràctiques", que importa 15 pessetes.

—El Marquès de Valdecilla, tan conegut pels molts milions que porta esmerçats en obres bones, ha donat un altre milió de pessetes a la "Casa Salut Valdecilla" per ell fundada.

Ja aniria millor el món si tots els rics disposessin dels seus béns en vida, i sota la seva personal inspecció, com ell fa!

—La Diputació provincial de Barcelona avisa l'apertura del segon Curs de l'Escola d'Administració Pública per al dia 3 del mes pròxim.

—S'ha donat caràcter d'Instituts Nacionals als Instituts femenins de Barcelona i Madrid, per tal que les noies hi puguin cursar el Batxillerat Universitari, evitant la perillosa barreja de sexes. La Confederació Nacional de Pares de Família ha felicitat el Govern per aquesta encertada disposició.

—L'Ajuntament d'El Ferrol ha donat cent mil pessetes per a cases barates i dues centes mil per Escoles.

OMNIA, S. A.

Companyia de Segurs del Reial Automòvil Club d'Espanya

OFICINA PRINCIPAL:

Comte de Peñalver, núm. 24 - MADRID

SUBDIRECCIÓ A CATALUNYA:

Ronda Universitat, 15, 2.^{on} - Telèf. 16974

Aquesta Companyia cobreix els riscos dels cotxes automòvils.

Dany i pèrdua del cotxe

Per topada, incendi, parat o corrent. Per robatori consumat o intent de robatori. Per acte mal intencionat de tercera persona. Per accidents o incendi durant el transport.

Responsabilitat civil

Per accidents o incendis causats pel cotxe assegurat a terceres persones, a la propietat o animals pertanyents a dites terceres persones.

Tot això en una sola pòlissa combinada, que val per tota l'Europa i rescindible en qualsevol moment.

FOMENT DE PIETAT

Biblioteca dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola

pel

P. Ignasi Casanovas, S. J.

Autor - Text - Directori
Comentari - Explanació

Ja ha sortit
el volum primer d'aquesta Biblioteca
Sant Ignasi de Loyola
autor dels Exercicis Espirituals

Llibre de 422 pàgines amb una fototípia
del vertader retrat del Sant.

Preu: 3 Ptes.

Acadèmia

Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Angel, 38

Telèfons 18953-75303 - - Apartat 782

Comerç : Idiomes : Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat

Per a Cavallers, Senyores, Joves i Senyoretas

COTS

PUBLICITAS

De venda en totes les bones
Farmàcies, a Ptes. 5'00 el flasc**Xarop PUIG**

Quan la pluja flagella les finestres i la caiguda de les fulles ens confirma que l'hivern es troba ja entremig nostre, no debem permetre-li qu'ens enterri dins una poltrona com vells xacrosos. Existeix el XAROP PUIG, excel·lent preventiu per a BRONQUITIS, REFREDATS, TOS i totes les afeccions de les vies respiratòries, que son les més castigades durant l'estació d'hivern.

NO VACILI I COMPRI XAROP PUIG

Convè també tenir en compte que la

POMADA PUIG

completa l'acció del XAROP, perquè la seva fórmula conté els productes volàtils de més eficàcia per tractament extern.

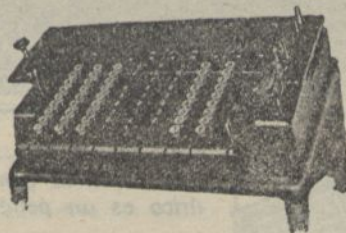
Es ven per tot arreu

Demountable

Màquina nord-americana de primer rengle
Molt més perfecta i
sòlida que cap altra

"TIM" i "UNITAS"

Famoses màquines
de calcular.
Les millors del món.

Per a demostracions, al
Representant Exclusiu:

Joaquim Serra. - Carrer Casp, núm. 4. - Telèfon 19861. - **Barcelona**

Les comunitats religioses, col·legis i subscriptors d'aquesta Revista, gaudiran d'un descompte especial.

JA SOU SUBSCRIPTORS**DE****CATALUNYA SOCIAL?**

Amb URODONAL

S.S. Pio X va ésser curat
del reuma
i de la gota

Elegit per l'eminent home de ciencia Prof. Dr. Marchiafava, com el disolvent mes perfecte de l'acid úric pel tractament de S.S. Pio X, l'URODONAL específic per excel·lencia de totes les afeccions de caracter artritic: **reumatisme agut i crònic, mal de pedra, gota, ciàtica, mal de ronyons, neuralgies**, ha sigut adoptat en el Palau Pontifici i els seus propietaris, Els Establiments Chatelain, nomenats:

Proveïdors del Vaticà.

Flasco triple cabuda per a una cura
Economia de Ptas. 4'25 sobre
preu de 3 flascons.

Envío gratuí de la obra "Por qué la sangre cargada de ácido úrico es un peligro" pel Dr. Faivre, enviant aquest cupó baix sobre al

Dipòsit General de l'URODONAL
APARTAT 718 - BARCELONA

Sr. _____ Carrer _____
Població _____ Província _____ 30

ATENES A. G. - Provençe, 187; Barcelona.